

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Факультет документальних комунікацій та менеджменту
Кафедра бібліотекознавства і бібліографії

***Звітна наукова конференція
викладачів, аспірантів, співробітників
і студентів РДГУ***

21 лютого 2013 р.

***Секція «Актуальні проблеми
бібліотекознавства і бібліографії»***

УДК 02
ББК 78
З—42

Звітна наукова конференція викладачів, аспірантів, співробітників і студентів РДГУ, 21 лют. 2013 р. Секція «Актуальні проблеми бібліотекознавства і бібліографії» / Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. — Рівне : РДГУ, 2013. — 95 с.

Збірник складений на основі матеріалів секції наукової конференції, проведеної кафедрою бібліотекознавства і бібліографії Рівненського державного гуманітарного університету. До нього увійшли тексти і тези доповідей, в яких розглядаються актуальні питання книгознавства, бібліотекознавства і бібліографії в Україні.

Редакційна колегія:

ЖУК В. М. — відповідальний редактор.

Члени редколегії:

ШВЕЦОВА Г. М., ТРАЧУК Л. Ф., МІЛЯСЕВИЧ І. В.

Рекомендовано до друку методичною секцією Ради факультету ДКМ Рівненського державного гуманітарного університету, протокол № 6 від 28 лютого 2013 р.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2013 р.

Список літератури

1. Грипич С. Наукова бібліотека Рівненського державного гуманітарного університету: основні аспекти діяльності / С. Грипич // Звітна наукова конференція викладачів, аспірантів, співробітників і студентів РДГУ, 10 берез. 2011 р. : секція «Актуал. проблеми бібліотекознавства і бібліогр.» / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Рівнен. держ. гуманіт. ун-т, Ф-т докум. комунікацій та менедж., Каф. бібліотекозн. і бібліогр. ; [редкол.: В. М. Жук, Г. М. Швецова, І. В. Міляевич, Л. Ф. Трачук]. — Рівне : [РДГУ], 2011. — С. 23—26.
2. Краснова Е. А. Место библиотеки в информационном обеспечении вуза / Е. А. Краснова, А. Ф. Аменд // Библиотечное дело — XXI век. — 2007. — № 1. — С. 55—61.
3. Мац Л. В. Самостоятельная работа студентов в информационном пространстве библиотеки [Электронный ресурс] / Л. В. Мац, Ф. С. Лесев. — Режим доступа : http://librar.org.ua/sections_load.php?s=libraries&id=2936. — Название с экрана.
4. Пасмор Н. П. Бібліотечно-інформаційне забезпечення самостійної роботи студентів : монографія / Н. П. Пасмор. — К. : Кондор, 2006. — 113 с.

УДК 027.7:09

Купрунець Валентина

ПАСПОРТИЗАЦІЯ КНИЖКОВИХ КОЛЕКЦІЙ ТА ЗБРАНЬ РІДКІСНИХ І ЦІННИХ ВИДАНЬ ЯК ФАКТОР ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ІНФОРМАЦІЙНОГО РОЗКРИТТЯ ФОНДІВ НАУКОВОЇ БІБЛОТЕКИ РДГУ

Особливе місце серед пам'яток історії та культури посідають книги, які є матеріальним символом духовної скарбниці людства, виявленням його колективної пам'яті. Давні рукописні книги, стародруки, рідкісні та цінні видання пізнішого часу є культурним надбанням кожної країни, нації, її гордістю і багатством, духовним заповітом одного покоління іншому. Чи дійде цей духовний заповіт до наступних поколінь, багато в чому залежить від

хранителів таких фондів [2, с. 429]. Організація роботи зі збереження та інформаційного розкриття цих фондів передбачає розв'язання цілого комплексу проблем: формування, опрацювання, забезпечення фізичного збереження та використання.

Як відомо, збереження цінних і рідкісних видань перебуває в центрі уваги міжнародного співробітництва, насамперед ЮНЕСКО — міжурядової Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки та культури. З метою збереження рукописів, стародруків, рідкісних та цінних документів у бібліотеках і архівах ЮНЕСКО 1992 року розпочала реалізацію комплексної програми «Пам'ять світу», спрямованої на широке використання історичної та культурної спадщини людства, накопичених народами духовних цінностей [2, с. 13].

У 90-х роках ХХ століття в Україні було створено загальнодержавну програму з виявлення, збереження та опису стародруків та рідкісних видань, організаторами виступили Міністерство культури і мистецтв та Національна парламентська бібліотека. Починаючи загальнодержавну діяльність зі збереження найцінніших книжкових скарбів у бібліотеці РДГУ було розроблено «Інструкцію про формування фонду рідкісних і цінних видань наукової бібліотеки РДГУ». На основі цієї інструкції в бібліотеці впродовж 2007-2009 рр. було сформовано фонд рідкісних та цінних видань, який становить невід'ємну частину національного надбання України, адже є цінним історичним джерелом та інформаційним ресурсом. Фонд нараховує більше трьох тисяч документів ХІХ-ХХІ століття, серед яких: рідкісні і цінні книги та періодичні видання з різних галузей знання; найкращі зразки поліграфічного і художнього оформлення; факсимільні та репринтні видання пам'яток друку та писемності; сучасні мініатюрні книжки та книги-велетні, подарункові видання. Найбільшу цінність у ньому становить література видана до 1917 року, яка надійшла в дарунок бібліотеці тодішнього Ровенського учительського інституту від Харківського та Одеського університетів [1, с. 163].

Фонд рідкісних та цінних видань широко представлений в довідково-пошуковому апараті бібліотеки, зокрема в генеральних алфавітному та систематичному каталогах, картотеці рідкісних і цінних видань, електронному каталозі та ін. З метою

інформаційного забезпечення користувачів у їхніх дослідженнях з питань природничих, психолого-педагогічних, історичних наук та ін., науковою бібліотекою було створено універсальний за змістом бібліографічний покажчик «Каталог рідкісних видань із фондів бібліотеки РДГУ (1814-1944)». Одним із основних мотивів створення названого друкованого каталогу є максимальне розкриття і популяризація фонду рідкісних та цінних видань, наближення їх до читачької аудиторії, як до фахівців-науковців, викладачів, аспірантів, бібліотечних працівників, студентів ВНЗ так і до широкого кола читачів. У перспективі планується створення другого, доповненого видання, «Каталогу рідкісних та цінних видань наукової бібліотеки РДГУ».

Робота з рідкісними та цінними виданнями, безумовно, потребує часу, терпіння, навичок, знання для втілення в життя головної мети — збереження документального спадку для майбутніх поколінь. З метою посилення відповідальності за збереження рідкісних і цінних видань у 2012 році працівники відділу наукової обробки документів розпочали роботу з паспортизації фондів рідкісних та цінних видань.

Паспортизація — це процес виявлення основних інформаційних даних визначеного колекційного фонду, з метою їх відображення в паспорті. Паспортизації підлягають усі наявні реконструйовані колекційні фонди (колекції, зібрання). Робота зі створення паспорта є найвідповідальнішою та найскладнішою, від якої залежить якість науково-довідкового апарату, а також введення колекційних фондів до наукового обігу як цінного джерелознавчого матеріалу. У паспорті колекцій виділені такі розділи: повна офіційна назва видання; хронологічні межі колекції; фондозасновник; дата формування колекції; кількісний склад колекції; історична довідка про фондоутворювача та дане видання; склад і зміст фонду; довідково-пошуковий апарат колекції; форми та обставини надходження до наукової бібліотеки; інформація про втрачені або передані документи; сучасне місце перебування; умови зберігання та спосіб розстановки книг; стан фізичного збереження колекції; дата заповнення паспорта, виконавці. На даний час створено паспорт колекції «Библиотека всемирной литературы» та паспорт колекції «Библиотека мировой литературы для детей». У них широко представлена світова художня

література та світовий фольклор. Література з цих колекцій також детально розкрита в картотеках, які веде багато років відділ наукової обробки документів. Це такі картотеки: «Картотека назв художніх творів», «Картотека казок» та «Картотека серійних видань».

Будуть створюватися паспорти на такі колекційні зібрання:

- Бібліотека Тисячоліття;
- Дарунок українсько-американського добродійного фонду «Сейбр-Світло»;
- Дарунок Українського вільного університету (м. Мюнхен);
- Дарунок Інституту Дослідів Волині і товариства «Волинь» (м. Вінніпег);
- Зібрання книг, що вийшли друком у ХІХ — на поч. ХХ ст.

Продовжуючи роботу з паспортизації колекцій, паралельно формується електронна база даних фонду рідкісних і цінних видань. Таким чином, електронний каталог, який представлений на сайті наукової бібліотеки РДГУ, надає можливість користуватися базою даних рідкісних та цінних видань і розширює можливості задоволення наукових, інформаційних та навчальних потреб користувачів.

Підсумовуючи вище сказане, слід відзначити, що важливість створення паспорту колекцій сприяє:

- 1) дослідженню «генеалогічного дерева» рідкісних та цінних видань: відтворює історію, джерела походження та склад, сприяє науковому розкриттю зосереджених у ньому унікальних видань;
- 2) створенню передумов для формування бази даних на паперових та електронних носіях — основи для широкого кола подальших досліджень, а також включення виявлених зібрань та колекцій, чи особливо цінних їх частин до реєстру національного культурного надбання України на основі їх повної паспортизації.

Отже, створення спеціалізованих фондів книжкових пам'яток, забезпечення їх збереженості й раціональної доступності для наукових, навчальних та просвітницьких цілей є важливим завданням наукової бібліотеки РДГУ.

Список літератури

1. Грипич С. Н. «Крізь призму часу» (зібрання рідкісних і цінних видань у фондах наукової бібліотеки Рівненського державного гуманітарного університету) / С. Н. Грипич, Г. П. Семенюк // Львів. нац. наук. б-ка України ім. В. Стефаника ; [відп. ред. М. М. Романюк]. — Л. : [б. в.], 2010. — С. 164—166.
2. Ковальчук Г. І. Книжкові пам'ятки (рідкісні та цінні книжки) в бібліотечних фондах / Г. І. Ковальчук. — К. : [НБУВ], 2004. — 637 с.

УДК 655.4

Ковальчук Аліна

ВИДАННЯ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ДІТЕЙ, ЯК ОДИН З НАПРЯМІВ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНИХ ВИДАВНИЦТВ УКРАЇНИ

Видавнича галузь в Україні зазнала відчутних змін на початку 90-х рр. ХХ ст., коли масово почали з'являтися приватні видавництва, працівники яких часто не мали досвіду книгодрукування, зникла колишня радянська система книгорозповсюдження, а читач ставав вимогливим і перебірливим. Опинившись в умовах жорсткої конкуренції, видавці почали активний пошук шляхів завоювання читацької прихильності, а саме прихильності дитячої аудиторії. Сучасна соціально-економічна ситуація лише додала актуальності цьому процесу.

Випуском та розповсюдженням дитячої продукції в Україні займається низка сучасних видавництв, таких як «Веселка», «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА», «Видавництво Старого Лева», «Махаон-Україна», «Зелений пес», «Школа», «Ранок» та інші.

Видавництво «Веселка» (засноване 9 березня 1934 р.) за радянських часів було єдиним в Україні видавництвом для дітей. Видання «Веселки» одержали широке визнання. Указом Президента у лютому 2010 р. видавництву надано статус національного.

ЗМІСТ

Жук Вікторія

СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО КАФЕДРИ
БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВА І БІБЛІОГРАФІЇ РДГУ З ОБЛАСНОЮ
НАУКОВОЮ МЕДИЧНОЮ БІБЛІОТЕКОЮ м. РІВНОГО 3

Швецова-Водка Галина

БІБЛІОЛОГІЯ В СИСТЕМІ НАУКОВОГО ЗНАННЯ 4

Шатрова Марина

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ЗА КНИГОЗНАВЧИМ НАПРЯМОМ
У РІВНЕНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ
УНІВЕРСИТЕТІ 8

Бандилко Лілія

ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «БІБЛІОТЕЧНОГО МАРКЕТИНГУ:
ІСТОРИКО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ» 12

Остапчук Юлія

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ «СОЦІАЛЬНІ
КОМУНІКАЦІЇ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
«КНИГОЗНАВСТВО, БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО І
БІБЛІОГРАФІЯ» 16

Постельжук Олена

ВЕБ-САЙТ БІБЛІОТЕКИ ЯК РЕЗУЛЬТАТ ЇЇ ІНФОРМАЦІЙНО-
АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 19

Рудіон Юлія

ДОВІДКОВО-БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ФОНД РІВНЕНСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ БІБЛІОТЕКИ ДЛЯ МОЛОДІ 23

Бондар Ірина

ПОВНОТЕКСТОВІ БАЗИ ДАНИХ БІБЛІОТЕК УКРАЇНИ 28

Федорова Марина КРАЄЗНАВЧИЙ ДБА ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ УНІВЕРСАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ ІМ. І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО	32
Марчук Наталія ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РДГУ НА ДОПОМОГУ САМОСТІЙНІЙ РОБОТІ СТУДЕНТІВ	37
Купрунець Валентина ПАСПОРТИЗАЦІЯ КНИЖКОВИХ КОЛЕКЦІЙ ТА ЗБРАНЬ РІДКІСНИХ І ЦІННИХ ВИДАНЬ ЯК ФАКТОР ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ІНФОРМАЦІЙНОГО РОЗКРИТТЯ ФОНДІВ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РДГУ	41
Ковальчук Аліна ВИДАННЯ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ДІТЕЙ, ЯК ОДИН З НАПРЯМІВ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНИХ ВИДАВНИЦТВ УКРАЇНИ	45
Бужанська Тетяна ЕЛЕКТРОННІ БАЗИ ДАНИХ НА САЙТІ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ УНІВЕРСАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ	49
Павук Світлана СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ЛЬВІВСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ МІСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ ІМ. Л. УКРАЇНКИ	52
Косковецька Віта СУЧАСНИЙ СТАН ДІЯЛЬНОСТІ ШЕПЕТІВСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАЙОННОЇ БІБЛІОТЕКИ ІМ. М. КОЦЮБІНСЬКОГО	54
Яцук Марія ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ДОВІДКОВО-БІБЛІОГРАФІЧНОМУ ОБСЛУГОВУВАННІ ВІДВІДУВАЧІВ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ УНІВЕРСАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ	57

Миронюк Александра МАРКЕТИНГ ЯК СТРАТЕГІЧНА ОСНОВА РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ БІБЛІОТЕКИ	59
Войцеховська Марія ДІЯЛЬНІСТЬ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ БІБЛІОТЕКИ ДЛЯ МОЛОДІ ЯК ІНФОРМАЦІЙНОГО ТА ВИХОВНОГО ЦЕНТРУ	63
Жук Валентина СЬОГОДЕННЯ БІБЛІОТЕКИ РІВНЕНСЬКОГО ТОРГОВО-ПРОФЕСІЙНОГО ЛІЦЕЮ	65
Мілясевич Ірина ВОЛИНСЬКА ПРЕСА У ДОРЕФОРМЕННИЙ ПЕРІОД (30-і — поч. 60-х рр. ХІХ ст.)	68
Іконена Тетяна ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ СОКИРЯНСЬКОЇ РАЙОННОЇ БІБЛІОТЕКИ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ	71
Соловей Христина ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ІЗЯСЛАВСЬКОЇ ЦРБ	74
Головчак Марія ІСТОРІЯ І СУЧАСНИЙ СТАН БІБЛІОТЕКИ-ФІЛІЇ № 4 ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ЦБС	77
Романчук Олена ІСТОРІЯ ПЕРШОЇ БІБЛІОТЕКИ В м. НОВОГРАД- ВОЛИНСЬКИЙ	78
Левчук Галина ІСТОРІЯ І СУЧАСНІТЬ БІБЛІОТЕК м. КЛЕВАНЬ РІВНЕНСЬКОГО РАЙОНУ	80

Мосійчук Тетяна ІСТОРІЯ І СЬОГОДЕННЯ МІЗОЦЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ	82
Трачук Ірина РОЗВИТОК БІБЛІОТЕКИ КРЕМЕНЕЦЬКОГО ОБЛАСНОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ ім. Т. ШЕВЧЕНКА	84
Пальоха Оксана З ІСТОРІЇ СТАНОВЛЕННЯ БІБЛІОТЕКИ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ ім. А. Ю. КРИМСЬКОГО м. ВОЛОДИМИРА- ВОЛИНСЬКОГО	87